

עלון מס' 977
במדבר
ג' בסיון תשפ"ה
פרקי אבות פרק ו'

ישא ברכה

יוצא ע"י אברכי הכולל שבמוסדות "יהל יעקב", חולון
בראשות מנ"ר עט"ר הרה"ג יוסף מזגרבי שליט"א

ציונים
אלוקיים!

כן ירבה!

לפני אלפי שנים אירע אירוע היסטורי שאין לו אח ורע בתולדות האנושות כולה. עם שלם, אנשים, נשים וטף עמדו במעמד כביר וראו מחזות אלוקיים. מליוני אנשים עמדו למרגלות הר סיני וקיבלו את התורה הקדושה מבורא עולם, איזה מעמד נשגב. כל העולם השתתק במעמד אדיר זה בו קיבלנו את הדבר החשוב והיקר ביותר - זוהי תורתנו הנצחית, נבחרנו להיות עם סגולה. "נעשה ונשמע", אמרנו באמונה ובביטחה ונדמנו למלאכי השרת. אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו שזכינו לכך. ההרגשה מתעצמת עת אנו עומדים ימים ספורים לפני חג מתן תורה, בו יקבע לכל אחד ואחד מאיתנו לכמה תורה יזכה בזאת השנה, כמה סיעתא דשמיא בלימוד יהיו מנת חלקו, כמה הבנה אמיתית תהיה לו בתורה ועד כמה ילמד בחשק ובשמחה. הכל יקבע עוד מספר ימים בחג השבועות המתקרב ובא. זה הזמן והעת להכין את עצמנו בהכנה רבתית כדי שנזכה להיות כלי קיבול מתאים לאור הגדול - זוהי תורתנו הקדושה. ישנו מדרש מענין שמספר שהקב"ה ישתבח שמו לעד הסתובב בין כל אומות העולם והציע להם לקבל את התורה עוד לפני שפנה לעם ישראל. כשהציע בורא עולם את התורה לבני ישמעאל אמרו לו: מה כתוב בה? ענה להם ה' יתברך: לא תגנובו! דחו בני ישמעאל את ההצעה בשתי ידיים ואמרו: אנחנו חיים על הגניבות וכפי שהסבא שלנו ישמעאל חנן ולימד אותנו: ידו בכל ויד כל בו. פנה הקב"ה לבני עשיו והציע להם את התורה הקדושה, אך גם הם סירבו בתוקף, שכן הם שמעו שישנו ציווי מפורש בתורה: לא תרצח! והם בני עשיו הרי חיים על רציחות ותאבים לראות דם נשפך כמים שכן זוהי הירושה שקיבלו מהסבא עשיו: על חרבך תחיה. בספר "אמרי יחזקאל", נשאלה שאלה גדולה על מדרש זה: נבוא היום לאחד הארצות של בני ישמעאל, לארץ המוסלמים למשל, לסעודיה ונראה מישהו גונב, האם יתנו לו פרס על זה ואות כבוד, שהרי הוא ממשיך את השושלת, או שמא ישימו אותו בבית הסוהר, ויתכן מאוד שאף יחתכו לו גם את ידו שהעניז לקחת דבר לא לה. וכן אם נבוא לארץ בני עשיו, למשל לאמריקה, הרי יש להם חוקים ברורים שאסור לרצוח ויש על זה גם עונש של מאסר עולם ואפילו לעיתים עונש מוות על כסא חשמלי. ואם כן, איך בני ישמעאל ובני עשיו טענו להקב"ה שהם חיים על גניבות ורציחות ואין הם יכולים ורוצים להתנתק מזה, ואף דחו בשל זאת את המתנה הגדולה - התורה הקדושה? אלא את הציווי "לא תרצח" בהגיון האנושי, הגויים היו מוכנים לקבל אבל לבוא ולומר שהלבנת פנים - נחשבת לרציחה, שהפלת עובר - נחשבת לרציחה, שלנתק חולה ממכשיר החייה - נחשבת לרציחה, זה הם לא היו מוכנים לקבל, רציחה במונח האלוקי, את זה הם לא היו יכולים לתפוס. וכן "לא תגנוב", לא לשדוד את השני באיומי סכין - זה מובן, אבל להרים טלפון מהמשרד ללא רשות - זה נקרא גניבה? לטעום קצת חמוצים ופיצוחים שבחנות בלי מטרה לקנות או ללא אישור מהמוכר - זה נקרא גזל? להשלים ציוד מהחבר לעבודה - זה נקרא גניבה? דבר כזה הגויים לא היו מסוגלים לתפוס ולקבל. וכן הציווי "לא תנאף", ללא ללכת עם אשת איש זה מובן, אבל לצפות בסרט תועבה, לפגום בעיניים ברחוב, ללכת לים, חתונה, מסיבה מעורבת - זה נקרא לא תנאף? זה הגויים לא היו מוכנים לקבל. וזה עם ישראל היה מוכן לקבל על עצמו, ולזכות ביקר מכל, לזכות בתורה הקדושה. נקבל על עצמנו ללכת בדרכי התורה, ובציוויים האלוקיים, ונזכה לכל הברכות הכתובות בתורה, לישועה והצלחה ולגאולה השלמה.

רבינו הרמב"ן ז"ל, תמה בפרשתנו הכיצד יתכן ששבט לוי - ידידי ה' וקרוביו ברוכי ה' שלא חטאו בחטא העגל ולא מתו במגיפה, היה מספרם קטן יותר ממספר כחצי שבט הקטן בישראל? וביאר שהרי שבט לוי לא היה תחת שיעבוד מלאכת מצריים ועבודת הפרך בעת הגלות, וממילא שאר השבטים אשר מררו המצריים את חייהם בעבודה קשה כדי למעטם, היה הקב"ה מרבה אותם כנגד גזירת מצרים, כמו שכתוב: "וכאשר יענו אותו כן ירבה וכן יפרוץ", וכמו שנאמר בגזירת "אם בן הוא והמיתן אותו..." "וירב העם ויעצמו מאוד". כי היה הקב"ה אומר נראה דבר מי יקום, שלי או שלהם? אבל, שבט לוי שהיו פרים ורבים כדרך כל הארץ, לכן לא התרבה מספרם, ריבוי לא טבעי!

אחים יקרים, במה דברים אמורים, לא אחת כאשר האדם עובר יסורים כאלה ואחרים, המחשבה אולי הראשונה המתרוצצת בראשו, למה דוק אני? למה זה מגיע לי? אולם, אנו על פי דרכינו נמצינו למדים שדוקא מתוך היסורים צומחים ומתעלים, ונעשים יותר ויותר "מתוקים", ואין לך עשב שאין מלאך שעומד מעליו, מכה בו ואומר לו גדל! שאך ורק בדרך זו מתחשל האדם, עולה ומתעלה. עשרה נסיונות נתנסה אברהם אבינו ועמד בכולם, והבעל שם טוב הקדוש זצ"ל לימדנו, שלכל יהודי במהלך חייו - עשרה נסיונות ישנם! ובפרט בדורינו אנו, שקרובים אנו כל כך לגאולה ויצר הרע ממש משתולל, להרויח עוד "קליינט" בטרם יבוא עליו הגולל, שומה עלינו להתחזק באמונה צרופה, לחשוב אמונה ולדבר אמונה, ולראות גם ובפרט מתוך חשכת היסורים שאב הרחמים, צר את צרתנו וכואב את כאבינו. נזכור ונדע: אנו אף פעם לא לבד, ונזכה לגאולה השלימה במהרה!

זמני כניסת ויציאת השבת

ה'א	י"ג	ח'ה	ב"ש
19:21	19:04	19:12	19:19
20:23	20:21	20:25	20:21
20:54	20:57	20:55	20:52

הפטרת השבוע

הפטרה: והיה מספר בני ישראל (הושע ב,א-כב)

סיפור לשבת

הגאון רבי יעקב חאגיז זצ"ל, בעל שו"ת "הלכות קטנות", נולד בשנת ש"פ (1620) בליוורנו שבאיטליה, למשפחה מצאצאי מגורשי ספרד. בהיותו כבן שלוש עשרה למצוות נפטר אביו, והוא נותר בן יחידי לאמו. ממון רב השאיר אחריו האב, והאם האלמנה יכולה היתה לפנק את בנה יחידה כבן מלכים. אבל היא יעדה לו עתיד מזהיר להיות לגדול בישראל כרוכב כשרונותיו, ועל כן לא העלתם על שולחנם אלא לחם צר, כדי להרגילו במידת ההסתפקות ולהרחיקו משאיפת המותרות המוציאה את האדם מעולמה של תורה לסחרחרות של תחרות והעלאות רמת חיים שאין להם סוף, ועל כך הודה לה בעת גדולתו ורבנותו. אך אם לעצמו הסתפק בפת חרבה ושלווה בה, דאג שלתלמידיו יינתן כל מחסורם ברווחה, ותיגמל אותם בעין יפה על שקידתם והצטיינותם בלימודיהם. בנו, הגאון מהר"ם חאגיז זצ"ל, מספר שאביו היה קוצב פרסים נכבדים לתלמידי ישיבתו כדי שישגנו את כל הש"ס בעל פה, וכן את הרי"ף והרמב"ם והשולחן ערוך. כמו כן סיפר שהתרים גבירים שיקצבו פרסים ומילגות לילדי התלמוד תורה שישגנו תלמודם ביתר חשק ויבחנו עליו, וכתב: "שכר עושה ומעשה יהיה לאדוני אבי ז"ל על ההשגחה הפרטית שהשגיח על המלמדים והתלמידים, להנחילם הנאות גוף ונפש". ידועים דברי הרמב"ן בסוף פרשתנו, שניסי יציאת מצרים הורו לנו שהבורא כל יכול ומנהיג העולם כרצונו: "ומן הניסים הגדולים המפורסמים (כניסי יציאת מצרים) אדם מודה בניסים הנסתרים שהם יסוד התורה כולה. שאין לאדם חלק בתורת משה רבינו עד שנאמין בכל דברינו ומקרינו שכולם ניסים, אין בהם טבע ומנהגו של עולם, בין ברבים בין ביחיד. אלא, אם יעשה המצוות יצליחנו שכרו, ואם יעבור עליהם יכריחנו עונשו, הכל בגזירת עליון!" אף הגאון רבי יעקב חאגיז זצ"ל, מספר בספרו מאורעות השגחה פרטית שנודעו בימיו: מעשה בקצב אחד שלא היה מניח תפילין. יום אחד הבזיק ברק, בקע מחיצת עץ, ונקב מוח הקצב במקום הנחת התפילין, ומת! ופעם הפליגו כמה יהודים ברפסודה, ואחד מהם סח שבצעירותו הוציא לעז על אישה ואסרה על בעלה, ותוך כדי דיבור נבקעה הקורה תחתיו וצלל לתהום, ואשתו נותרה עגונה!...

החובה המרכזית של דורנו, חובת זיכוי הרבים, בערה כאש בעצמותיו של מורנו הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל, והיה מדרבן תלמידיו לצאת אל העם שבשדות. להרעיף עליהם טל תורה ולקרב ליבם לאביהם שבשמים. מסביר היה את ההלכה שאסור להפסיק בדיבור בין הנחת תפילין של יד לתפילין של ראש, כי תפילין של יד רומזות לבעלי מלאכה המתפרנסים מעמל כפיים, ותפילין של ראש רומזות לבעלי תורה העמלים בתורה. ואסור שיהיה ביניהם הפסק, אלא יהיה ביניהם קשר מתמיד ורצוף! נאה דורש, ונאה מקיים. כיתת רגליו לכל מקום אליו הוזמן, כל עוד היה כוחו עימו. פעם, לאחר יום רצוף של תענית דיבור בישיבה, והוא עייף ומותש, ראוהו עולה לאוטובוס לחיפה. הזמינוהו לשאת שם דרשה. שאלוהו מדוע עושה הוא דרך כה ארוכה בתשות כוחו, וענה: אולי יהיה בין השומעים אדם אחד שיתן אל ליבו ויתחזק בתורה וביראת שמים, ועבורו הכל כדאי! כי ידוע ידע את הסוד, שהציבור נבנה מיחידים וכל אדם עולם מלא הוא. לפיכך, עשה כל מאמץ גם כאשר מדובר היה ביחיד, מבוגר או ילד. פעם שמע מתלמידיו שאדם פלוני, ביישוב פלוני, שולח ילדו למקום לימוד דתי, אבל פושר. לא היסס, ונסע לאותו ישוב. הגיע לבית ההורים, שלא הבינו על מה נזעק. הלא אינם שולחים לחינוך חילוני, חלילה! ענה להם בנועם שיחו: "אם יציעו לבתכם חתן, בחור טוב, ויציעו בחור טוב יותר, מעודן יותר, חכם יותר, נבון יותר, במי תבחרו?" אמרו: "בשני". אמר: "ורואים אתם, גם בחינוך כך הוא. שלחתם למקום טוב - אבל יש מקום טוב יותר, וילדכם ראוי לו!"...

(מעין השבוע)

מטעמים לשבת חידושים לפרשת השבוע

"וידבר ה' אל משה במדבר סיני... וגו' (א,א)

אמרו בגמרא (סוכה מ"ב.): "קטן וכו' יודע לדבר אביו לומדו תורה", ובילקוט איתא: "ולמדתם אותם את בניכם לדבר בם וכו', מכאן אמרו כשהתינוק מתחיל לדבר אביו מדבר עימו לשון הקודש ומלמדו תורה". ונראה לומר אשר זה נרמז בכתוב דנן, "במדבר" לשון דיבור, רוצה לומר כשהקטן מתחיל לדבר, "סיני" למדו תורה שניתנה מסיני וידבר עימו בלשון הקודש שבו ניתנה תורה מסיני.

(דבר חיים)

"לראובן אליצור בן שדיאור... לנפתלי אחירע בן עינן"

(א-ה,טו)

כתב "בעל הטורים", הראשון שבשמות הנשיאים הוא "אליצור" והאחרון - "עינן". ורמז יש בזה לפסוק: "יצרנהו כאישון עינו" (דברים לב,י) - "אליצור". היינו, אלקים נצר את ישראל, כמו "עינן" - אישון העין, בזכותם של הנשיאים.

(מענה של תורה)

"בהמת הלוויים" (ג,מא)

בא וראה, מה גדולה מעלת הציות לרבנים והכפיפות לדעת תורה! כך למד בעל "שפת אמת" זצ"ל, מ"בהמת הלוויים": יהודי - ויהיה הגאון והצדיק הגדול ביותר - אם יאכל תרומה יהיה חייב מיתה. ובהמתו של הכהן - אוכלת בתרומה! ומדוע? משום שהיא שייכת לכהן! אמור מעתה, מי ש"משייך" את עצמו לגדולי הדור - נכלל בהם ומתברך בברכתם!

(מעין השבוע)

"קח את הלוויים תחת כל בכור בבני ישראל" (ג,מה)

שאל הגאון רבי יהודה אלבז זצ"ל מספרו שבמרוקו: הן הקדוש ברוך הוא, קורא הדורות מראש, ידע שהבכורות יחטאו, והעבודה תעבור לשבט לוי - ומדוע לא בחר בשבט לוי מראש, מדוע בחר בבכורות והדיחם? ותירץ, שהיא הנותנת! ביקש הקדוש ברוך הוא להשריש בליבנו את הידיעה, שהחטא מרחיק את האדם מבוראו, ונועל בפניו את דלתות ההתקרבות. ואף אם היה מקורב ואהוב, נדחה חלילה מחמת חטאו! ידע זאת, ויתרחק מחטא כמפני

מכוות אש ומוקש נורא!

(מעין השבוע)

היחס שווה הכל (פרק א')

בספר "שבילי החינוך", כתב מספר הערות נחוצות וביניהן ציין שצריך לדעת שאסור לזרוק את הילד למיטה לישון. כי כך הוא חושב שהוא מהווה מטרד להורים והם מחכים מתי הוא ילך לישון. אלא צריך לשבת מעט לידו, לספר לו משהו, או לשיר לו שיר קצר, כך הוא ישן מתוך רגיעה, וזה מוסיף לו בריאות גופנית ונפשית כאחד. וכן בבוקר אסור לדחוף את הילד להסעה ולברוח, אפילו שהזמן לחוץ להורים, אלא צריך להפרד ממנו בנחת, ובאיחולים שיצליח, ולחכות עד שההסעה תעלם מהאופק. וכן כאשר הוא חוזר מבית הספר, צריך לשמוע אותו... הילד חוזר מלא חוויות ורוצה לשתף את אבא ואת אמא, ומאוד חשוב לשמוע אותו מיד כאשר הוא בא, ולהתעניין איך עבר עליו היום. וכאשר אבא פוגש אותו צריך לשאול אותו על לימודיו, מה התחדש לו היום וכדומה, לא בשביל לבחון אותו, אלא לגלות התעניינות בו, אם אפשר לשאול אותו שאלה מעניינות על החומר הנלמד, הוא רואה שאבא מתעניין בו ובלמודיו, זה נותן לו יותר חשק להקשיב, וכן אבא צריך לשבת איתו מעט ללמוד עם הילד או אפילו לשחק איתו, או לקחת אותו לטייל, על מנת לשוחח, ולא כדי להגיע לאיזה מקום. וחובה להקדיש לילד משהו בכל יום. שמעתי פעם על איזה אברך מתמיד עצום, הוא היה נוהג לצאת בבוקר מהבית והיה חוזר בשעה אחת עשרה בלילה, ובכל היום שהיה בכולל. כמובן שאשתו הסכימה לזה בשמחה, אבל בכל יום היה חוזר הביתה למשך חצי שעה באופן קבוע. לא לנוח ולא לאכול, אלא על מנת לשחק עם ילדיו. זה מאוד מצא חן בעיני, כמובן - זה לא ראוי לכל אחד, אבל עצם הגישה של הקדשת זמן לילד, זה דבר הכרחי. זה לא מספיק לתת לילד כל מה שהוא רוצה, ולהנהיג אותו איך שהם רוצים, אלא כדי שהילד יקבל אמון בהורים, הם חייבים להקדיש מזמנם עבורו. וזה ממש פלא לראות כיצד הילד משתנה, הן ביחס לחברים, הן בלימודים, הן בשמחת החיים שלו ובנכונות שלו לעזור בבית, וזאת מהקדשת חמש או עשר דקות ביום בלבד. וזה דבר שכל אחד יכול לנסות ולהיווכח. וכשנמנעים מפינוק שלא במקום, ומצד שני מקדישים לו את הזמן שצריך, נוצר קשר טבעי והבנה הדדית בין ההורים לילד, וממילא יודעים מתי לתת לו תשומת לב ומתי לא. ואי אפשר להגדיר בדיוק מתי, כי יתכן בכל שעות היום, אבל את זה ההורים מבינים באופן טבעי, לאחר שכבר נוצר הקשר ביניהם אז מבינים שכאן צריך להסתכל עליו, ובמקרה אחר לשמוע אותו....

תפסיקי להתמרמר (פרק א')

מסופר על אישה שחשבה שהיא מכירה את בעלה לפני ולפנים, אולם במהלך השנה הראשונה לנישואיהם היא הופתעה לגלות אצלו מספר תחומי התעניינות להם לא היתה מודעת כלל. ולא כל הגילויים נעמו לה. התברר, שהוא אספן מושבע של אבנים וסלעים מכל מין וצבע. האוסף שהיה ברשותו הרשים את כולם, חוץ מאשר את אשתו. בכל פעם שניקתה את הבית, היא מלמלה לעצמה: "אני לא מסוגלת לסבול את זה! זה כל כך מגוחך - להסיר מהן את האבק, לנקות מתחתיהן, להחזיר אותן למקומן". ככל שחלף הזמן, גבר כעסה: "אני משתדלת בכל כוחותי להיות אישה טובה", אמרה לעצמה, "אילו אהב אותי בעלי באמת, היה מתחשב בי ומפסיק להביא הביתה את האבנים המכוערות הללו!". אולם היא לא הצליחה לשכנע את בעלה לחדול מתחביבו זה. הוא אומנם רצה מאוד לעזור לה ולהוריד ממנה את הנטל של ניקוי האוסף, אולם האבק שהצטבר על האבנים הפריע לה מאוד, והיא תמיד הקדימה את בעלה וניקתה את האבנים שלו בטרם הספיק הוא לעשות זאת. ואז, עבר עליה יום קשה. בבוקר, לקח לה זמן להתניע את מכוניתה (כמובן שהיה לה היתר מרב מוסמך לנהוג) ולכן איחרה את התור שנקבע לה אצל הרופאה, והיא נאלצה להמתין במרפאה זמן רב. כתוצאה מכך, גערה בה חמותה על שאיחרה לפגישה שקבעה איתה במרכז העיר, וכאשר שבה למכוניתה, מצאה דו"ח חניה צמוד לשמשה הקדמית. בדרכה הביתה, נזכרה לפתע ששכחה להפעיל את הסיר החשמלי לקראת ארוחת הצהרים, כלומר, אין לה ארוחת צהרים מוכנה. בנוסף לכל זה, כאשר נכנסה הביתה היא מעדה על אחת האבנים שהתגלגלה ממקומה הקבוע. רוגזה כבר לא ידע גבולות. את כל עייפותה ואת כל תסכולי הבוקר הקשה שעבר עליה היא תלתה כעת בבעל האבנים. במשך השעה הבאה שנותרה עד לשובו של בעלה הביתה, היא הכינה עבורו נאום קבלת פנים, שכלל את כל מגרעותיו ואת כל העוולות שעשה לה מיום שהכירו זה את זה. במסגרת הנאום נכלל גם אולטימטום - או האבנים, או היא! "הלואי והיה מתעניין בי כפי שהוא מתעניין באבנים היקרות שלו!", אמרה לעצמה במרירות. היא הסתובבה בחדר האורחים כארי בסוגרו. ואז, לפתע, נתקל מבטה בתמונה ממוסגרת שניצבה על המזנון ובה נראים חתן וכלה ביום חופתם. חיוכם של החתן והכלה שבתמונה שיקף את כל השמחה ואת כל התקוות איתן החלו שניהם את חייהם המשותפים.

עשה לך רב

שו"ת במדבר רה"ג
הרב יוסף מנחם שליט"א

בתשובה הובאה בשו"ת רבבות אפרים ח"ו (ס' תב) ושיבחה מרן הגר"ע יוסף זצ"ל והסכים עמי למעשה.

האם מותר לגבר להסתכל ולדבר עם דודתו - אחות אביו או אחות אימו?

יש מתירים לכתחילה ויש שמדקדקים יותר, ואם אינן לבושות בצניעות לכו"ע יש להחמיר.

האם מותר לאשה חרדית למרוח לק עדין בציפורניה ללא לגדל אותן?

לא שמענו שנהגו כן אימותינו או מי מנשי גדולי הדור הקודם ורק בדורינו צצו מנהגים מוזרים ומשונים, עין לא ראתה, ובענין זה יש בעיות גדולות בידינו צניעות, חציצה בנטילת ידיים ובענייני טהרה והכל לפי מה שהוא אדם.

מותר.
האם די לנשים לכסות את ידיהן עד המרפק או שחובה לכסותן עד כף היד?

ראוי להקפיד לכסות עד כף היד, וכבר האריך בזה כ"ק האדמו"ר הזקן מזוטשקא זיע"א בספרו הצניעות והישועה תנא ולא שייר, אך מדינא מרן הגר"ע יוסף זצ"ל התיר עד המרפק ובלבד שלא יהא שרוול רחב ויש חשש שיתרומם יותר מזה וכבר התריע הגה"ק החפץ חיים זיע"א שבעניני צניעות יש ללכת עד הקצה האחרון כי מי הולך לגור אצל הגבול?

האם יש להמנע אף מאמירת "שבת שלום" וכדו' לאחיות אשתו מחמת צניעות?

אין איסור לומר שבת שלום, שבוע טוב, מז"ט וכיו"ב רק שלא להרבות בדיבור והארכתי בזה

ידוע דאסור לגבר לישון על הבטן, האם איסור זה חל גם על נשים?
אין איסור זה חל על נשים.

מאיזה גיל יש לעורר את הילדים שלא לשכב על הבטן או על הגב?

קיבלתי מגדולים וצדיקים זיע"א שטוב לעורר על כך כבר מגיל י' או י"א שנים ובלבד שיאמר בלשון שהדבר "לא בריא" ולא ירחיב הדיבור יותר מזה.

האם בהרכבת משקפי שמש לנשים יש משהו הנוגד את כללי הצניעות?

כל דבר שהוא בולט וחריג יש בו משום צניעות, אך באופן כללי אין לאסור ובפרט אם נצרך הדבר מבחינה רפואית.

האם מותר לילדים גדולים לשמוע את אמא שלהם שרה?

אל תקרי הליכות אלא הלכות

מחילה וסליחה של עוונות ופשעים האמרו בבקשות המתוקנים לואמרם קודם התהילים ואחר תהילים כי יום טוב הוא. וגם יזהר שלא לומר "נזכרה נחיה שבעים שנה ואם בגבורות שמונים שנה", כי יתכן שגזר עליו לחיות יותר, אלא יאמר "נזכרה לאורך ימים ושנות חיים בתורה ובמצוות וכו'".

ישתדל לחדש איזה חידוש בתורה, והוא סימן טוב להתחיל לחדש ביום מתן תורה - לכל השנה, ואם לא יודע לחדש ישתדל לשמוע או ללמוד חידוש שלא ידע מקודם, ויהיה ללמוד אזהרות שייסר רבי שלמה אבן גבירול, אבל טוב וישר ללמוד בספר המצוות להרמב"ם שהם אליבא דהלכתא, ומה נעים ללמוד כמה מצוות מתרי"ג מצוות להרמב"ם.

נוהגים לאכול מאכלי חלב בחג השבועות, ומצאו על כך רמז בתורה: "בהקריבכם מנחה חדשה להשם בשבועותיכם" - ר"ת חלב. ונוהג גם לאכול דבש וחלב מפני שהתורה במשלה לדבש וחלב. וגם בזמן הזה מצוה מן התורה לקיים "ושמחת בחגיגך" באכילת בשר ושתית יין, ומי שאינו יכול לאכול בשר בהמה מטעמי בריאות או כשרות - יאכל בשר עוף, ולא יאכל מאכלי חלב אלא עד שיעברו שש שעות מזמן אכילת הבשר, ומנהיגו לאכול תחילה מאכלי חלב, ואחר קינוח והדחה כדת - אוכלים מאכלי בשר, ומצוה לשמח את הנשים בבגדים ותכשיטים נאים, ואת הקטנים בקליות ואגוזים, מגדנות וממתקים.

אסור להתענות ביום איסורו חג של שבועות מפני שבזמן שחל עצרת בשבת, היה יום זביחת הקרבנות אחר השבת והוא כעין יום טוב. ומנהג הספרדים שלא לומר תחנון ונפילת אפיים, ומזמור יענך ה' ביום צרה, ומזמור תפילה לדוד, מיום ראש חודש סיון עד יום י"ב בו ועד בכלל, מפני שחג השבועות יש לו תשלומין כל שבעה.

(הבית היהודי)

אין ללמוד משניות בליל חג השבועות, ומי שיש לו מנהג קבוע ללמוד י"ח פרקי משנה בכל יום - מותר ללמוד הי"ח פרקי משנה ביום דוקא ולא בלילה. ומכל מקום מי שדרכו ללמוד משניות על השולחן כדי ללמוד דברי תורה בתוך הסעודה - אין לבטל את הלימוד משום זה, כי יש לסמוך על המתירים.

יש לזהר שלא לדבר שיחת חולין כל הלילה, וצריך שמירה גדולה על זה, כיון שמתאספים הרבה אנשים, ודרכו של יצר הרע להכשילם לדברי חול ולבסוף עלולים לדבר דיבורים אסורים של שחוק ולשון הרע, וכן צריך להתגבר כארי שלא יפני ליבו לבטלה בלילה הזאת, ולישב על המשמר בעינים פקוחות לדחות את השינה שלא להתנמנם כלל. ולפני נקודת חצות הלילה יש לקרוא קריאת שמע, בפרט לאלה שהתפללו ערבית מבעוד יום, ומה טוב ומה נעים שתלמיד חכם יבאר לקהל דברי הגמרא והמדרש והתרי"ג מצוות, בדרי אגדה המושכים את הלב, כדי שלא יבואו להתנמנם, וכוחת הרבים תלוי בו.

תפילת שחרית ומוסף יתפלל בהתלהבות וזריזות, כדי שלא תחספסו שינה באמצע ויבוא לידי טעות, ויש נוהגים לעמוד בשעת קריאת עשרת הדברות, ואין זה מנהג נכון, ואם העולה לקרות בתורה הוא אביו או רבו, יעמוד מיד עם עלותו לתורה, שעל ידי כך ניכר שעמידתו אינה משום עשרת הדברות, ויחיד הנמצא בבית הכנסת שנוהגים שהקהל עומדים בשעת קריאת עשרת הדברות, ואין לאל דיו לשנות מנהגם - יקדים לעמוד בתחילת קריאת הפרשה, או לכל הפחות יעמוד בתחילת קריאת העולה לספר תורה שהוזמן לקרוא בפרשת עשרת הדברות, כדי שלא יהיה כיושב בין העומדים וכמולול בקדושת עשרת הדברות.

לימוד בתהילים היום חג השבועות הוא צורך גדול שבו נפטר דוד המלך ע"ה ויעלה לרצון ביתר, ולכן כל אחד ילמד את כל התהילים היום זה, ויזהר לדלג לשון

בשישה בסיון חל יום חג השבועות לאחר ימי ספירת העומר שנמשכו ארבעים ותשעה ימים שהם שבעה שבועות, ולכן נקרא "חג השבועות" וכמו שנאמר: "שבעה שבועות תספור לך וכו' ועשית חג שבועות לה' אלוך", ובתורה לא מוזכר ענין מתן תורה בשבועות, מפני שהתורה ניתנה לעד ולעולמי עולמים, ולא שייך לקבוע יום מיוחד בשביל זה ככל שאר המועדים.

גם המחמירים שלא מקדשים על הכוס אלא רק לאחר צאת הכוכבים - אינם צריכים להיזהר אלא בקידוש - אבל תפילת ערבית אפשר להתפלל מבעוד יום.

נהגו כל תפוצות ישראל להיות ערים בליל חג השבועות ולעסוק בתורה עד עלות השחר, וכתוב בוזהר הקדוש: "כל אלו שמתקנים תיקון בלילה הזאת ושמים בו, כולם יהיו רשומים וכתובים בספר הזכרונות, וברוך ה' מברך אותם בשבעים ברכות וכתרים של עולם העליון". ועוד כתוב בספרים הקדושים, שכל מי שלא ישן בלילה הזאת אפילו רגע אחד ויהי עוסק בתורה כל הלילה - מובטח לו שישלים את שנתו ולא יאירע לו שום נזק בשנה ההיא. והטעם שנשארים ערים לפי שבעת קבלת התורה היו ישראל יושנים כל הלילה והוצרך הקב"ה להעירם על ידי קולות וברקים, ולכן מתקנים את זה על ידי הלילה הזאת.

תיקון ליל שבועות שייך רק לאנשים, אבל הנשים אינן אומרות תיקון ליל שבועות, ויש לכך כמה טעמים.

טוב ונכון לחוש לדברי רבותינו המקובלים ללמוד התיקון שנדפס בספר קריאי מועד, ומכל מקום בני ישיבות שלומדים תלמוד בלילה הזה בשקידה ובהתמדה - אין למחות בידם, שיש להם על מה שיסמוכו, ואם רוב הציבור קוראים התיקון, אין ראוי ליחידים לפרוש מהם, וללמוד תלמוד או רמב"ם, וכמו שאמרו: אל ישנה אדם ממנהג הבריות.

משל ונמשל

למשפחה פשוטה שבפשוטות. "אין בכך פסול", השיב העשיר. נטל את בנו ונסע לאותה עיר. נועד הבן עם הנערה ושיניהם הביעו הסכמתם. נועד העשיר עם הורי הכלה, ואמר: "הא לכם סך אלף זהובים כמקדמה. אחר הנישואין אתן לזוג הצעיר טירת מגורים רחבת ידיים וכל הוצאותיהם על חשבוני, וגם אתכם אשכן בדירה מרווחת כיאות להורי כלתי!". העושר המובטח סינור את עיניהם והמריץ את דמיונם. אמר אבי הנערה: "אם כך, למה לנו לחכות? יש כאן אולם חתונות, נבוא בדברים עם תזמורת וצלם, ועוד היום נוכל לערוך את החתונה!". חיך העשיר וענה: "כסבור אתה שליחנם הענקית לו אלף זהובים דמי קדימה? הן לא תוכל לבוא לחופת ביתך בבלואים אלו שעליך, ובסחבות שעוטים כל בני המשפחה! החתונה תערך ברצות ה' בחודש הבא, ועד אז תאכל מעדנים ותטשטש את רזונך. לך לחייט ותפור חליפה נאה, קנה בגדים נאים לרעייתך ולכל בני המשפחה, ואז תרגיש בנוח בין עשירי המדינה ושוועיה שישתתפו בשמחה!". והנמשל: לא בכדי נמשלה "כנסת ישראל" לכלה, הבורא יתברך לחתן, והגאולה לחתונה: "עליש עליך אלוך קייך כמשוש חתן על כללה". אבל הבה נביט על עצמנו, על מצוותינו ומראנו הרוחני. האם כך חושבים אנו לבוא למעמד הגדול, להתייצב לגאולה? הלא עלינו להכין עצמנו כדבעי, כ"מחנותים" בשמחה! ולהרבות בשיעורי תורה, להתפלל ביתר כוונה, להגדיל בשבת אורה ושמחה, להוסיף שלמות במצוות! נזכור שנמשלנו ככלה בגאולה, אבל "כלה" פירושה גם השלמת ההכנות! (מעין השבוע)

רבינו ה"חפץ חיים" זצ"ל, לא הסיח דעתו מן הגאולה הקרובה, אומר היה: חכמינו ז"ל הודיעונו כי בהגיענו למרום ישאלונו: "ציפית לישועה?" - הבה נתבונן: לא ישאלו האם חיינו, האם קיוונו, האם ייחלנו. אלא האם צפינו - כאדם המצפה לאורח רם מעלה ויוצא מידי רגע למרפסת לצפות לרחוב, לראות האם הגיעה המכונית, האם בא האורח! הוא העיד, שכל הסימנים שפרטו חז"ל בתקופה שלפני בוא הגאולה נתקיימו בנו, והנה זה עומד אחר כתלנו, בכל רגע צפויים אנו לבוא המשיח! אם כך, נשאל, מדוע איחרו פעמיו, מדוע הוא מתמהמה? נענה ואמר: **אענה לכם במשל**. מעשה בעשיר מופלג שהיה הונן עצמו ורכו, ולו בן יחיד, כליל המעלות. הגיע הבן לפיסקו, ושדכנים החלו לפקוד את מעונו. הציעו את בתו של עשיר פלוני, ענבי הגפן בענבי הגפן, מיזוג של שתי אימפריות כלכליות. הציעו את בתו של המושל, שילוב של עוצמה מדינית וכלכלית. את כולם דחה, למגינת ליבם. "עשיר אני די", אמר, "איני נושא עיני להאדרת שמי ועוצמתי, כל מעייני באושרו של בני". לפיכך קרא לסוכנו עושה דברו, איש סודו ואימונו, ואמר לו: "מחפש אני נערה שתא מושלמת בזכות עצמה, כלילת המעלות. איני נושא עיני לייחוס אבות ולעושר, למעמד או לכבוד. ההיפך הוא הנכון, אם אנשאה וארימה מאשפתות, תדע להוקיר שבעתיים טובה, ותהיה אישה כשרה העושה רצון בעלה". הלך השליח לדרכו, ולתקופת הימים שב: "מצאתי", בישר בשמחה. נערה מושלמת, חכמה ומשכילה, נבונה ונאה, בעלת מידות ומזג נוח, אצילת הליכות ועדינות נימוסים. דא עקא: כשושנה בין החוחים, בת

להצלחת
כל התורמים
והמסייעים
לעלון

לעילוי נשמת
האיש היקר והחשוב
אבי אנזוך קזר
בן שלמה
ופרידה
ת.נ.צ.ב.ה

לעילוי נשמת
האיש היקר והחשוב
מזכה הרבים
ר' חיים אברהם
בן נזירה
ת.נ.צ.ב.ה

לעילוי נשמת
האיש היקר
המזוכך ביסורים
עזריא
בן גוהר
ת.נ.צ.ב.ה

לעילוי נשמת
האישה החשובה
המזוככת ביסורים
פריה
בת מליה
ת.נ.צ.ב.ה

לעילוי נשמת
האישה החשובה
המזוככת ביסורים
שושנה פריה
בת סלימה
ת.נ.צ.ב.ה

רוצה להיות
ממזכי הרבים
ולהפיץ את העלון?
052-7647449

להקדשות לתרומות ולכל עניני העלון אפשר לפנות לטלפון: 052-7647449
ניתן לתרום להוצאות העלון ולפעילויות המוסדות גם דרך נדרים פלוס" מכל רחבי הארץ
למעוניינים שהעלון ישלח בדוא"ל, נא להשאיר הודעה: yeasa.beracha@gmail.com
כתובתנו: מפרץ שלמה 100 חולון

הסדרת
יגל יעקב
העלון